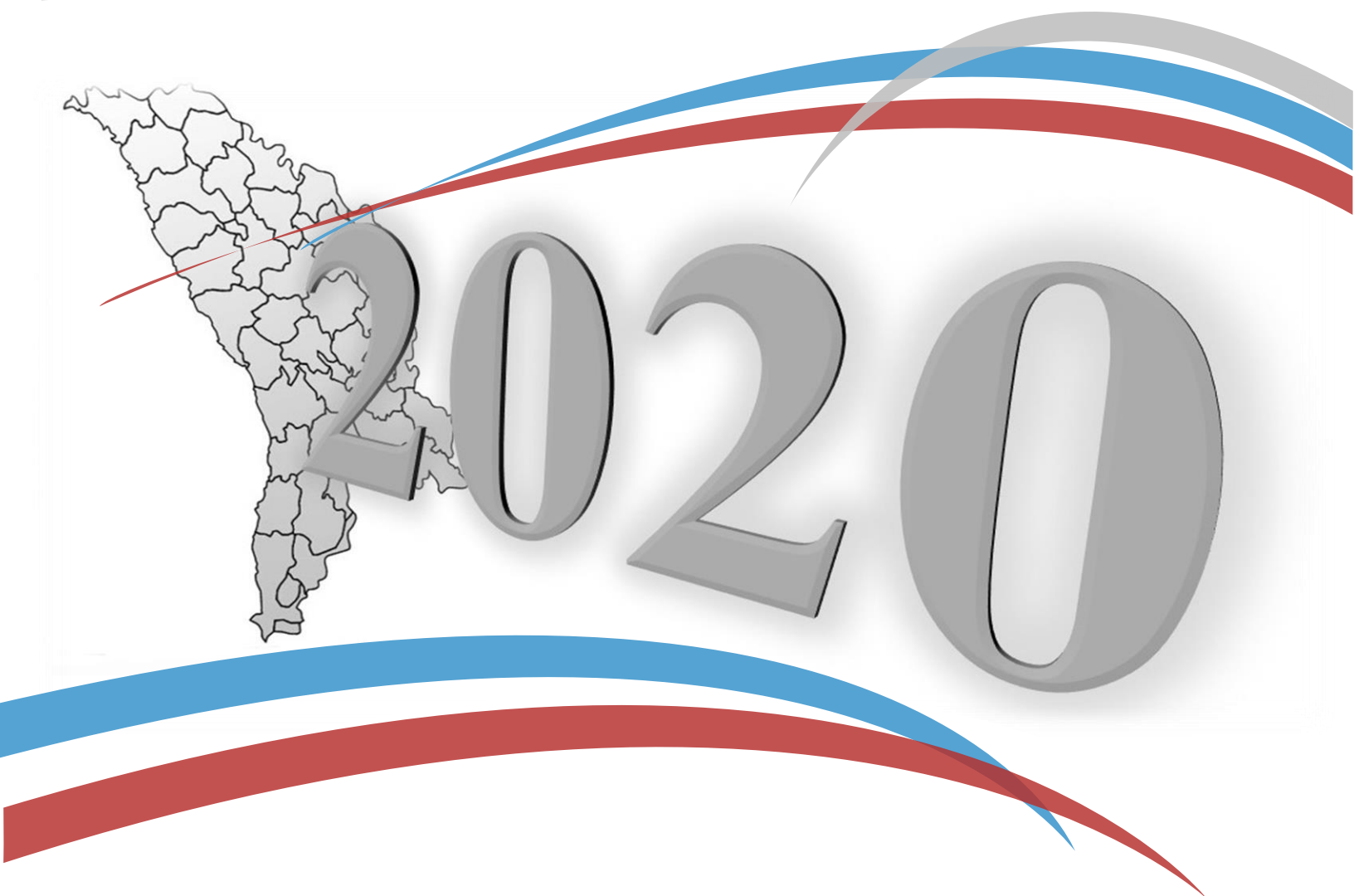

**MONITORIZAREA ACTIVITĂȚILOR REALIZATE DE
CĂTRE CONSILIILE RAIONALE, MUNICIPALE ȘI
LOCALE PENTRU PROTECȚIA DREPTURILOR
COPILULUI ÎN ANUL 2020**

Prezentul Raport a fost elaborat în conformitate cu prevederile pct.14 al Hotărârii Guvernului nr. 409/1998 privind aprobarea Regulamentului Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului, potrivit căruia *Activitatea curentă a Consiliului, precum și activitatea grupurilor de lucru instituite de acesta sunt coordonate de secretariatul Consiliului*, cu scopul de a analiza activitatea Consiliilor Raionale/Municipale/Locale pentru Protecția Drepturilor Copilului – structuri locale ale Consiliului, conform Capitolului V a aceleiași hotărâri, în anul 2020.

Documentul include informații colectate și generalizate de către Direcția coordonare în domeniul drepturilor omului și dialog social, care asigură secretariatul Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului.

Conform solicitării nr.24-78-04-136 din 13 ianuarie 2021, toate 35 unități administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova au remis informații referitoare la activitatea organelor consultative în domeniul protecției drepturilor copilului.

Astfel au fost analizate:

- ❖ Rapoartele privind activitatea CR/M/LPDC în anul 2020;
- ❖ Planurile de activitate a CR/M/LPDC pentru anul 2021;
- ❖ Informațiile privind componența actuală a CR/M/LPDC;
- ❖ Informațiile privind serviciile disponibile pentru copii și tineri din unitățile administrativ teritoriale, conform structurii tip propuse.

CUPRINS

Cuprins	2
Introducere	3
Prezentarea rapoartelor	4
Realizarea ședințelor Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului	5
Tematica discuțiilor.....	7
Realizarea atribuțiilor Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului.....	8
Realizarea implementării strategiilor și programelor naționale de protecție a drepturilor copilului	9
Elaborarea programelor locale și a planurilor de acțiuni privind protecția drepturilor copilului și familiei.....	11
Coordonarea activităților structurilor locale în vederea susținerii copilului și familiei...	13
Evaluarea condițiilor de dezvoltare și educație a copiilor și adolescenților în instituțiile medicale, de îngrijire și educație, în locurile de detenție preventivă, penitenciare, precum și a condițiilor de muncă ale minorilor la întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate	14
Monitorizarea serviciilor acordate copilului și familiei de către comunitate și structurile publice pentru protecție, dezvoltare și educație.....	16
Activități realizate.....	18
Monitorizarea situației în domeniul protecției drepturilor copilului la nivel teritorial și local.	18
Promovarea respectării drepturilor copilului la nivel teritorial și local	19
Monitorizarea funcționării mecanismelor intersectoriale de colaborare la nivel teritorial și local.....	21
Implicarea copiilor, membri ai organului consultativ, în procesul de luare a deciziilor..	22
Conlucrarea cu societatea civilă activă în domeniul protecției drepturilor copilului	24
Monitorizarea dezvoltării capacităților profesionale ale personalului din instituțiile cu atribuții în domeniul protecției drepturilor copilului la nivel local.....	25
Componenta Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului	25
Servicii pentru copii și familiile cu copii	29
Concluzii și Recomandări	30

INTRODUCERE

Conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 409/1998 privind aprobarea Regulamentului Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului, Consiliile, raionale municipale și locale, (CR/M/LPDC) sunt structuri locale ale Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului, similar celui național se întrunesc trimestrial în ședințe ordinare, iar, în caz de necesitate, la inițiativa președintelui, în ședințe extraordinare.

Hotărârea menționată supra prevede atribuțiile organelor consultative, și anume:

- Realizarea implementării strategiilor și programelor naționale de protecție a drepturilor copilului și familiei;
- Elaborarea programelor locale și a planurilor de acțiuni privind protecția drepturilor copilului și familiei;
- Coordonarea activităților structurilor locale în vederea susținerii copilului și familiei;
- Evaluarea condițiilor de dezvoltare și educație a copiilor și adolescenților în instituțiile medicale, de îngrijire și educație, în locurile de detenție preventivă, penitenciare, precum și a condițiilor de muncă ale minorilor la întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate;
- Monitorizarea serviciilor acordate copilului și familiei de către comunitate și structurile publice pentru protecție, dezvoltare și educație;
- Examinarea cazurilor de încălcare a drepturilor copilului de către persoanele fizice și juridice;
- Examinarea cazurilor minorilor delincvenți și ale părinților ce nu-și îndeplinesc obligațiunile părintești.

Odată cu instituirea Comisiilor pentru protecția copilului aflat în dificultate (Hotărârea Guvernului nr.7/2016 cu privire la instituirea Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate și aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a acesteia), examinarea cazurilor de încălcare a drepturilor copilului de către persoanele fizice și juridice și examinarea cazurilor minorilor delincvenți și ale părinților ce nu-și îndeplinesc obligațiunile părintești (ultimele 2 atribuții), în cazul în care subiectul implică operarea datelor cu caracter personal, a devenit mai relevantă pentru discuții în cadrul noului organ specializat.

Cu toate acestea, pe parcursul mai multor ani, în unele raioane ale țării persistă tendința de a îmbina ambele structuri în aceleași ședințe, fără a ține cont de prevederile celor două hotărâri de Guvern. Mai mult, necitând la recomandările privind elaborarea Planurilor anuale de activitate ale Consiliilor raionale/municipale/locale pentru protecția drepturilor copilului, subiectele ce țin de competența Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate, continua să fie planificate în agenda organului consultativ vizat. O analiză mai detaliată a situației, inclusiv la acest capitol, este prezentată în cadrul prezentului raport.

Totodată, pct. 17 al Regulamentului privind mecanismul de colaborare intersectorială în domeniul medico-social în vederea prevenirii și reducerii ratei mortalității materne, infantile și a copiilor cu vârsta de pînă la 5 ani la domiciliu, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1182/2010 stipulează printre atribuțiile Consiliului Raional/ Municipal/Local pentru Protecția Drepturilor Copilului:

- analiza și discuția, în cadrul ședințelor sale, a fiecărui caz de mortalitate infantilă a copiilor cu vârsta de pînă la 5 ani la domiciliu;
- monitorizarea permanentă a activităților intersectoriale privind prevenirea și reducerea ratei mortalității infantile și a copiilor cu vârsta de

pînă la 5 ani la domiciliu, realizate la nivel raional/municipal/local, conform rapoartelor din teritoriu (anexele nr. 1 și 2)

- analiza anuală a situației privind rata mortalității infantile și a copiilor cu vîrsta de pînă la 5 ani la domiciliu, cu luarea în considerare a intervențiilor întreprinse în cadrul mecanismului de colaborare intersectorială, conform rapoartelor din teritoriu (anexele nr. 1 și 2);
- identificarea lacunelor în aplicarea mecanismului de colaborare intersectorială și elaborarea recomandărilor cu privire la îmbunătățirea situației în domeniu.

PREZENTAREA RAPOARTELOR

Colectarea datelor privind activitatea CR/M/LPDC este un exercițiu anual, realizat de către secretariatul CNPDC. Rapoartele anuale sunt publicate pe situl web a Consiliului www.cnpdc.gov.md la rubrica *Biblioteca/rapoarte și studii*. Totodată, rezultatele monitorizării sunt discutate în cadrul atelierelor bianuale ale secretarilor Consiliilor raionale/municipale/locale pentru protecția drepturilor copilului.

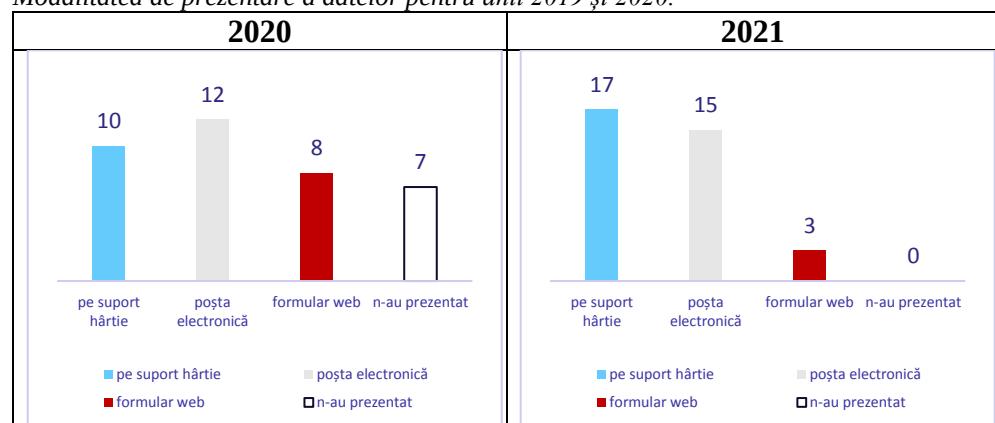
Dinamica prezentării rapoartelor de activitate a CR/M/LPDC pentru perioada 2018-2020:

Raport de activitate pentru anul	2018	2019	2020
Unități administrativ teritoriale	34	26	35
Rata prezentării rapoartelor de activitate	97,1%	74,2%	100%

În anul 2021 unitățile administrativ-teritoriale au demonstrat o responsabilitate mult mai mare, 77% încadrându-se în termen (12 februarie 2021), comparativ cu anul 2020, când doar 37% de răspunsuri au fost recepționate în termenul stabilit (31 martie 2020).

Având în vedere că la finele anului 2019 a devenit funcțional modulul de prezentare a rapoartelor de activitate prin intermediul platformei dedicate din situl web a Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului www.cnpdc.gov.md, iar secretarii CR/M/LPDC au fost familiarizați cu noua modalitate în cadrul atelierului de consolidare a capacităților din 22 noiembrie 2019, autoritățile au fost îndemnate să utilizeze formatul electronic.

Modalitatea de prezentare a datelor pentru anii 2019 și 2020.

Analiza informațiilor pentru anul 2020 a fost dificilă inclusiv și pentru faptul

**REALIZAREA
ȘEDINȚELOR
CONSILIILOR
PENTRU
PROTECȚIA
DREPTURILOR
COPILULUI ÎN
ANUL 2020**

că 29% din răspunsuri, necitând la solicitarea de a prezenta informațiile în format electronic, au parvenit în adresa secretariatului doar scanate în calitate joasă (.pdf) sau fotografiate (.jpg). Totodată, 3 unități administrativ teritoriale au dublat răspunsurile la solicitare, într-un caz fiind prezentate sub aceeași semnătură, informații diferite.

Un aspect pozitiv în procesul elaborării Raportului pentru anul 2020 au fost contactate pentru concretizarea informațiilor 14 unități administrativ-teritoriale, sau, cu 5 mai puțin decât în anul precedent.

Urmare a analizei informațiilor prezentate, Consiliile raionale pentru protecția drepturilor copilului s-au întrunit în ședințe de lucru, după cum urmează:

Raionul	2020	2019	2018	Raionul	2020	2019	2018
Anenii Noi	1	4	4	Hîncești	2	3	4
Basarabeasca	3	4	4	Ialoveni	4	3	3
Briceni	0	0	4	Leova	2	2	0
Cahul	1	2	4	Nisporeni	2	2	3
Călărași	3	4	4	Ocnița	3	4	6
Cantemir	1	4	3	Orhei	4	5	6
Căușeni	2	3	4	Rezina	3	1	3
Cimișlia	4	4	3	Rîșcani	4	3	4
Criuleni	4	4	4	Sîngerei	4	2	4
Dondușeni	3	4	4	Șoldănești	1	2	4
Drochia	4	3	4	Soroca	2	4	4
Dubăsari	1	1	3	Ștefan Vodă	1	0	4
Edineț	0	2	2	Strășeni	2	2	4
Fălești	2	3	3	Taraclia	2	1	3
Florești	2	2	4	Telenești	3	4	5
Glodeni	2	2	4	Ungheni	2	3	2

0%

25%

50%

75%

100%

În municipiul Chișinău în fiecare sector sunt create Consilii pentru protecția drepturilor copilului. Astfel, pe parcursul anului 2020 consiliile din sectoare s-au întrunit în 23 ședințe, după cum urmează:

sector	Ciocana	Centru	Botanica	Buiucani	Râșcani
ședințe	6	3	5	5	4

În municipiul Bălți pe parcursul anului 2020 au avut loc 3 ședințe a Consiliului municipal pentru protecția drepturilor copilului.

În Unitatea administrativ-teritorială Găgăuzia, informația prezentată relevă că ședințele organelor consultative pentru protecția drepturilor copilului au fost realizate odată cu ședințele Comisiilor pentru protecția copilului aflat în dificultate.

Analiza în dinamică pentru anii 2018, 2019 și 2020 a informației pentru municipiile Chișinău, Bălți și UTA Găgăuzia nu este posibilă din lipsa informației complete pentru anii precedenți.

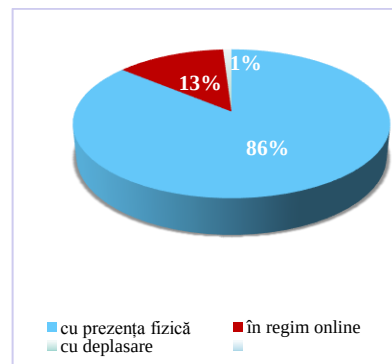
În ultimii 3 ani rata de realizare a ședințelor Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului, planificate trimestrial, a scăzut treptat de la 76,2,4% în 2018 la 55,1% în 2019 și 71,8% în 2020.

2018				2019				2020			
ian	feb	mar	Tr.I	ian	feb	mar	Tr.I	ian	feb	mar	Tr.I
9	13	10	32	5	6	17	28	18	14	5	37
apr	mai	iun	Tr.II	apr	mai	iun	Tr.II	apr	mai	iun	Tr.II
4	15	13	32	11	12	9	32	1	6	9	16
iul	aug	sept	Tr.III	iul	aug	sept	Tr.III	iul	aug	sept	Tr.III
2	5	15	22	4	5	8	15	2	3	15	20
oct	noi	dec	Tr.IV	oct	noi	dec	Tr.IV	oct	noi	dec	Tr.IV
9	5	19	33	3	1	7	11	8	8	11	27
119				86				100*			

* nu include 12 ședințe realizate în UTA Găgăuzia (informația a fost prezentată incomplet)

Numărul mic al ședințelor realizate în trimestrul II din anul 2020 se datorează situației epidemiologice din țară, provocate de răspândirea infecției cu virusul SARS-COV-2.

Cu toate acestea, conform informațiilor prezentate, 6 autorități publice locale de nivelul II au folosit oportunitatea de a realiza ședințele Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului în regim online, iar una a fost cu deplasare în teritoriu pentru a monitoriza activitatea organului consultativ local. Astfel 13% din ședințe ale CR/M/LPDC din 2020 au avut loc în regim online.

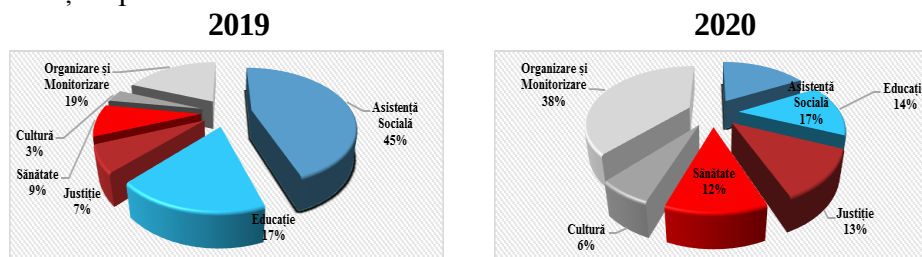
Analiza cantitativă a informației privind convocarea ședințelor denotă că CR/M/LPDC nu se întrunesc trimestrial, iar cele mai puține ședințe sunt organizate în trimestrul III.

În context, autorităților publice locale de nivelul II se recomandă planificarea trimestrială a ședințelor organelor consultative și monitorizarea realizării acestora. Totodată, având în vedere necesitatea respectării măsurilor de siguranță pentru a reduce transmiterea virusului SARS-CoV-2, se recomandă examinarea oportunității desfășurării ședințelor în regim online.

TEMATICA DISCUȚIILOR

În cadrul a 112 ședințe a organelor consultative în domeniul protecției drepturilor copilului pe parcursul anului 2020, au fost discutate 322 subiecte.

În urma analizei domeniilor acoperite de subiecte, se denotă o mai mare atenție atrasă subiectelor ce țin de asigurarea dreptului copilului la sănătate în 2020, comparativ cu anul 2019, care s-a majorat cu 3%, precum și includerea pe agenda discuțiilor a aspectelor privind asigurarea respectării drepturilor copilului în condițiile pandemiei COVID-19.

Cele mai mari schimbări se observă la analiza ponderii subiectelor ce țin de domeniul asistență socială, care s-a micșorat de 2,6 ori, și a celor ce țin de organizarea activității consiliilor consultative și monitorizarea procesului de colaborare intersectorială, care s-a majorat de 2 ori. La fel, o dublare se înregistrează la domeniul justiției juvenile și la cel al culturii. Ponderea subiectelor de țin de domeniul educației s-a diminuat cu 3 %.

Următoarele subiecte au fost cele mai frecvent abordate în cadrul ședințelor Consiliilor, organizate în anul 2020:

- Aspecte organizatorice ale activității Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului ce țin de aprobarea Planurilor de activitate, aprobarea rapoartelor de activitate pentru anul precedent (49);
- Colaborarea intersectorială în cadrul mecanismelor intersectoriale aprobate de Guvern (HG nr.270/2014, HG nr.143/2018 și HG nr.1182/2010) (29);
- Monitorizarea calității serviciilor sociale prestate familiilor cu copii (16);
- Starea delincvenței juvenile în unitatea administrativ-teritorială, și realizarea activităților în domeniul securității și siguranței copiilor (15);
- Asigurarea dreptului la educație inclusiv timpurie, școlarizarea copiilor, combaterea fenomenului de abandon și absenteism școlar (14);
- Asigurarea dreptului la sănătate, situația epidemiologică, situația privind vaccinarea copiilor conform calendarului de vaccinare (11);
- Monitorizarea activității consiliilor locale pentru protecția drepturilor copilului (9);
- Măsuri de combatere a fenomenului și diverselor forme de violență împotriva copilului (8);
- Organizarea sărbătoririi zilelor consacrate și evenimentelor dedicate copiilor (8);
- Odihna și întremarea sănătății copiilor în perioada estivală (8).

De remarcat includerea, în premieră în anul 2020, a discuțiilor ce țin de implicarea copiilor în procesul de luare a deciziilor (5) și consultarea aspectelor ce țin de politicile în domeniul drepturilor copilului, elaborate și aprobate la nivel local (3).

Totodată, s-au discutat subiectele ce țin de asigurarea respectării drepturilor copiilor cu dezabilități și cerințe educaționale speciale (7), asigurarea dreptului la identitate a copiilor (5), organizarea activităților extra curriculare (3), asistența copiilor rămași temporar fără îngrijirea părintească din cauza migrației economice (3), asistența copiilor în situație de stradă (2), implicarea în activități economice și exploatarea prin muncă (2), calitatea alimentației în instituțiile de învățământ (2), sarcina la adolescente (2) și promovarea modului sănătos de viață (2).

La fel, organele consultative au abordat aspectele asigurării drepturilor copiilor de etnie romă, abuzul de substanțe, respectarea drepturilor copiilor din perspectiva Codului Civil, asistența copiilor repatriați, educația parentală, examinarea recomandărilor pentru autoritățile publice locale incluse în hotărârile Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului.

Analiza datelor ne arată că contrar specificării clare prin HG nr.409/1998 și HG nr.7/2016 a atribuțiilor CR/M/LPDC și CPCD, 27,3% (sau 88) subiecte raportate, din lista celor discutate în cadrul ședințelor organelor consultative pentru protecția drepturilor copilului, au ținut exclusiv de atribuțiile Comisiei pentru copilul aflat în dificultate: Chișinău 75 din 90, UTA Găgăuzia 8 din 12, Basarabeasca 3 din 13, Ștefan Vodă 1 din 3, Strășeni 1 din 7.

Deși subiectele ce țin de discuția aspectelor organizatorice ale activității Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului (15%) continuă să predomine pe agenda organelor consultative, monitorizarea colaborării intersectoriale în cadrul mecanismelor aprobate de Guvern a ajuns să fie pe locul secund (9%), fapt, ce denotă importanța subiectului pentru autoritățile publice locale de nivelul II. Astfel, respectarea drepturilor copilului este văzută prin prisma intersectorialității. Un alt aspect pozitiv observat este diversificarea subiectelor și desconcentrarea de la domeniul protecției sociale. De remarcat este și faptul că mai multe autorități publice locale de nivelul II au reacționat prompt în situația pandemică nou-creată și au inclus pe agendă subiecte ce țin de asigurarea drepturilor copilului în condițiile pandemiei.

În context, autorităților publice locale se recomandă la elaborarea Planurilor de activitate, în baza cărora sunt stabilite agendele ședințelor, consultarea tuturor membrilor organului consultativ pentru a aborda tematica domeniile relevante protecției drepturilor copilului. Totodată, se recomandă includerea pe agendă a subiectelor ce vor aborda probleme emergente de la nivel local ale respectării drepturilor copilului în condițiile pandemice, organizării eficiente a asistenței pentru realizarea dreptului la viață și sănătate, siguranță, educație, odihnă și participare.

Agendele ședințelor CR/M/LPDC nu vor conține subiecte ce țin de atribuțiile Comisiilor pentru protecția copilului aflat în dificultate (Hotărârea Guvernului nr.7/2016).

REALIZAREA ATRIBUȚIILOR CONSILIILOR LOCALE PENTRU

Atribuțiile principale ale Consiliilor raionale, municipale și locale pentru protecția drepturilor copilului sunt stabilite în pct.19 al Regulamentului Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului, HG nr.409/1998). Secțiunea din modelul de raportare a fost completată în 22 de răspunsuri

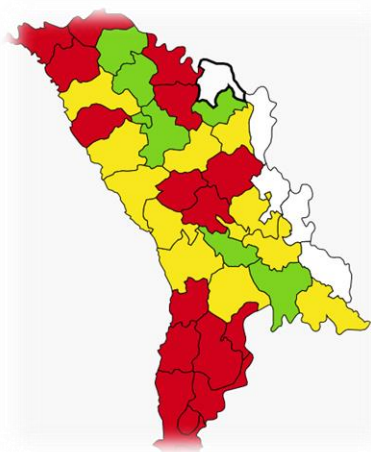
PROTECȚIA DREPTURILOR COPILULUI

REALIZAREA IMPLEMENTĂRII STRATEGIILOR ȘI PROGRAMELOR NAȚIONALE DE PROTECȚIE A DREPTURILOR COPILULUI

recepționate. În context, sunt evidențiate citate din cele mai relevante răspunsuri recepționate de la autorități.

Raioanele Basarabesca, Briceni, Cahul, Călărași, Cantemir, Edineț, Glodeni, Leova, Ocnița. Soroca, Strășeni, Taraclia și UTA Găgăuzia nu au prezentat nici un răspuns la întrebările privind modalitatea de realizare a atribuțiilor Consiliilor.

Conform informațiilor prezentate de către autoritățile publice locale în anul 2020, realizarea implementării strategiilor și programelor naționale de protecție a drepturilor copilului s-a axat pe domeniul protecției sociale a copilului, educației, sănătății, incluziunii sociale și educaționale a copiilor cu dizabilități.

Prezentarea informației

Lipsa răspuns

Răspuns general, evaziv,
sau la o altă întrebare
decât cea propusă

Informații relevante

Raioanele Căușeni, Dondușeni, Drochia, Ialoveni și Sângerei s-au referit la implementarea acțiunilor prevăzute de Strategia pentru protecția copilului pe anii 2014-2020 și Planul de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea acesteia.

Totuși, se evidențiază răspunsurile de la următoarele autorități:

Municipiul Bălți

De către membrii Consiliului a fost monitorizată realizarea în anul 2019, 2020 a următoarelor obiective: prevenirea separării copilului de familie; stoparea graduală a instituționalizării copiilor cu vârsta de 0-3 ani; reducerea continuă a numărului de copii aflați în îngrijire rezidențială; reducerea efectelor negative ale migrației părinților asupra copiilor rămași în țară prevenirea și combaterea violenței, neglijării și exploatarei copiilor, precum și promovarea practicilor nonviolente în creșterea și educarea copiilor; combaterea violenței, neglijării și exploatarei copiilor, promovarea serviciilor de sprijin pentru părinții încadrați în câmpul muncii.

Raionul Șoldănești

Din cele trei arii principale de dezvoltare a politicilor de protecție a drepturilor copilului și familiei acestuia, unul practic a fost realizat cu succes, cel de dezinstituționalizare a copiilor din instituțiile rezidențiale. Pe parcursul anilor în raionul Șoldănești au fost dezvoltate următoarele servicii: servicii de tip familie, asistență parentală profesionistă 1 serviciu cu 16 unități și 39 beneficiari, o casă de copii tip familie cu 6 beneficiari, serviciul tutelă/curatelă ceia ce a permis dezinstituționalizarea majorității copiilor din instituțiile rezidențiale.

În context, **rapoartele pentru anul 2020** denotă că, pe agenda mai multor organe consultative s-au regăsit subiectele, ce țin de realizarea următoarelor documente de politici naționale, care vizează aspecte ale domeniului drepturilor copilului:

Documente de politici naționale	Subiecte conexe implementării, discutate în UAT
Strategia pentru protecția copilului pe anii 2014-2020	20
Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația 2020”	13
Strategia națională de sănătate publică pe anii 2014-2020	5
Strategia de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022	3
Strategia națională pentru siguranță rutieră	0
Strategia de dezvoltare a învățământului vocațional/tehnic pe anii 2013-2020	0
Strategia națională de dezvoltare a sectorului de tineret 2014 – 2020	0
Strategia de reformare a justiției pentru anii 2020-2023	0
Strategia națională privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017-2021	0
Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”	0
Programul național de imunizare pentru 2016-2020	1
Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020	5
Programul național strategic în domeniul securității demografice al Republicii Moldova (2011-2025)	5
Programul național în domeniul nutriției și alimentației pentru anii 2014-2020	3
Programul național de control al tuberculozei pentru anii 2016-2020	0
Programul național de promovare a sănătății pentru anii 2016-2020	3
Programul național privind controlul alcoolului pe anii 2012-2020	0
Planul de acțiuni pentru susținerea populației de etnie romă pe anii 2016 - 2020	2
Planul de acțiuni privind promovarea siguranței pe Internet a copiilor și adolescenților pentru anii 2017-2020	0

Ca **rezultat al analizei Planurilor de activitate pentru anul 2021** prezentate către 30 autorități publice locale, 90% dintre acestea conțin subiecte privind conlucrarea specialiștilor pentru asistența și protecția copiilor în situațiile de risc, stabilite prin art.8 al Legii nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, 43% vizează asigurarea dreptului copilului la educație, 33% la asigurarea dreptului la sănătate și promovarea modului sănătos de viață, 29% situația epidemiologică și realizarea programului de imunizare conform calendarului de vaccinare aprobat, 27% incluziunea socială și educațională a copiilor cu

dizabilități, 10% la asigurarea alimentației de calitate în instituțiile de învățământ preșcolar și învățământ general, 10% la asigurarea siguranței pe internet a copiilor (subiect în premieră inclus pe agenda CRPDC-urilor, în conformitate cu *Planul de acțiuni privind promovarea siguranței pe Internet a copiilor și adolescenților pentru anii 2017-2020*).

3 autorități publice locale au inclus câte un subiect ce ține de sectorul de tineret, orientarea profesională a absolvenților și asigurarea dreptului la educație a copiilor de etnie romă, 36% din autorități au comunicat despre includerea subiectelor ce țin de diverse aspecte ale respectării drepturilor copilului din perspectiva situație pandemice, generate de COVID-19.

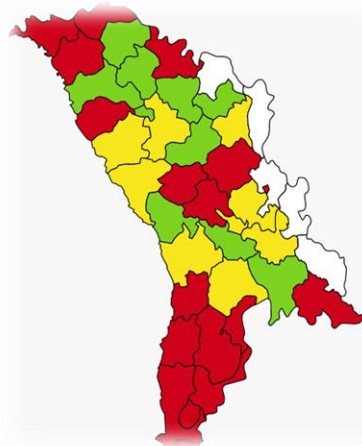
Astfel, autorităților publice locale de nivelul II se recomandă consultarea listei documentelor de politici naționale care vizează diverse aspecte ale domeniului drepturilor copilului, pentru a revizui Planurile de activitate anuale și a include pe agenda organelor consultative subiecte ce țin de implementarea documentelor respective, precum și a ține cont de aceasta la elaborarea Planurilor de activitate pentru următorii ani.

Lista poate fi consultată pe situl web al Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului la rubrica Legislație/Drepturile copilului

ELABORAREA PROGRAMELOR LOCALE ȘI A PLANURILOR DE ACȚIUNI PRIVIND PROTECȚIA DREPTURILOR COPILULUI ȘI FAMILIEI

Conform prevederilor art.43, lit. j) și j¹) al Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală, printre competențele Consiliilor raionale se regăsesc cele de aprobare a strategiilor și programelor de dezvoltare social-economică, precum și a programelor de dezvoltare a serviciilor sociale, conform necesităților raionului.

Astfel, organele consultative în domeniul drepturilor copilului, urmare a analizei situației copiilor și familiilor cu copiii din unitatea administrativ-teritorială, pot veni cu propuneri de programe și planuri, care ar contribui, în condițiile legii, la soluționarea problemelor identificate la nivel local.

Prezentarea informației

Lipsă răspuns

Răspuns general, evaziv,
sau la o altă întrebare
decât cea propusă

Informații relevante

Din informațiile prezentate în secțiunea dedicată din raport, constatăm că mun. Bălți, raioanele Căușeni, Dondușeni, Drochia, Fălești, Florești, Ialoveni, Nisporeni, Rîșcani, Șoldănești, Telenești au fost discutate în cadrul ședințelor organelor consultative măsuri pentru soluționarea necesităților identificate la nivel local:

- susținerea familiilor cu copii;
- delincvența juvenilă;
- abandonul școlar;
- dezvoltarea serviciilor pentru diferite categorii de beneficiari.

Analiza informației privind subiectele discutate în cadrul celor 112 ședințe ale organelor consultative, ce au avut loc în anul 2020, relevă că raioanele Călărași, Orhei, Rezina la fel au discutat în cadrul ședințelor măsuri pentru dezvoltarea serviciilor, însă secțiunea respectivă din raport nu a fost completată de către aceștia. Un exemplu poate servi și aprobarea de către Consiliul municipal Chișinău a Strategiei municipale pentru protecția drepturilor copilului 2020-2025, care nu a fost menționată în raportul prezentat de către Direcția pentru protecția drepturilor copilului a municipiului Chișinău, ceea ce denotă faptul că activități se realizează la nivel local, însă insuficient se raportează.

Exemplu de raportare pot fi menționate extrasele din răspunsurile recepționate de la următoarele autorități:

Municipiul Bălți

Au fost elaborate și propuse spre aprobare 2 variante a Programului de susținere a familiilor bălțene pentru anii 2020-2022. Grupul țintă - familii tinere, de vârstă de la 18-35 ani, cu viză de reședință stabilită și înregistrarea căsătoriei de minim 3 ani, susținerea familiilor numeroase, omagierea nașterii primului copil în noaptea dintre ani, susținerea familiilor cu copii înregistrați în mariaj și stabiliți cu viză de reședință în mun. Bălți, susținerea tinerilor cu statut de copil rămas fără ocrotire părintească (orfan), care urmează a fi dezinstituționalizați din cadrul centrelor de plasament temporar din mun. Bălți, promovarea antreprenorialului social pentru familiile tinere care urmează să-și deschidă o afacere etc.[...]

Raionul Căușeni

Prin Decizia Consiliului raional Căușeni nr.1/4 din 15.02.2017 a fost aprobat Planul strategic de dezvoltare a serviciilor sociale în raionul Căușeni pentru anii 2017-2022. Serviciile sociale adresate familiilor cu copii, copiilor aflați în situație de risc și copiilor separați de părinți dispun de Planuri strategice de dezvoltare a serviciilor. [...]

Raionul Fălești

[...] Strategia raională de incluziune socială și de dezvoltare a serviciilor sociale 2021-2025, Programul „Mellow Bamps” - program prenatal orientat spre susținerea familiilor cu necesități adiționale care oferă sprijin, informație și îngrijire pentru viitoarele mămici, conceput pentru femeile însărcinate între 20 și 30 de săptămâni; [...]

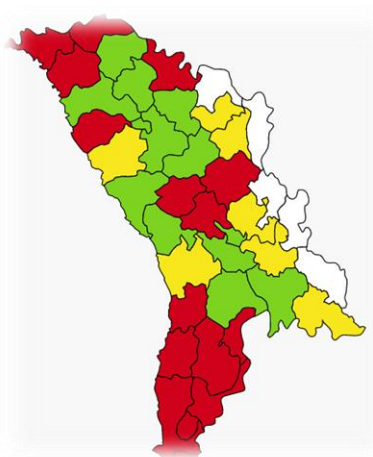
Raionul Rîșcani

Au fost elaborate și implementate planuri de acțiuni de către autoritățile teritoriale, instituțiile publice privind prevenirea abandonului școlar, prevenirea separării copiilor de familie și reintegrarea copiilor în familie.

Se constată că informațiile prezentate în răspunsuri nu au inclus toate programele, planurile elaborate, aprobate și implementate la nivel local făcute publice.

În acest sens, *autorităților publice locale de nivelul II se recomandă planificarea în cadrul ședințelor organului consultativ în domeniul drepturilor copilului discutarea progreselor privind implementarea programelor și planurilor locale ce conțin subiecte intersectoriale privind protecția drepturilor copilului. Totodată, se consideră importantă consolidarea capacităților specialiștilor privind monitorizarea și elaborarea rapoartelor.*

COORDONAREA ACTIVITĂȚILOR STRUCTURILOR LOCALE ÎN VEDEREA SUSȚINERII COPILULUI ȘI FAMILIEI

Prezentarea informației

Lipsă răspuns

Răspuns general, evaziv,
sau la o altă întrebare
decât cea propusă

Informații relevante

În mai multe unități administrativ-teritoriale au avut loc monitorizarea activităților realizate de autoritățile tutelare locale, acordată asistență metodologică la realizarea evaluării cazurilor, susținerea structurilor locale în elaborarea planurilor de acțiuni dar și a activităților organizaționale privind protecția drepturilor copilului, care, reieșind din condițiile pandemice create, au fost realizate pe parcursul anului. Monitorizarea și asistența structurilor locale au fost realizată cu prezența fizică dar și prin intermediul ședințelor în regim online. Acest aspect poate fi evidențiat prin rapoartele parvenite de la următoarele autorități publice locale:

Raionul Căușeni

[...]În contextul situației epidemiologice din țară privind noul tip de Coronavirus (COVID-19) autoritatea tutelară teritorială a solicitat prin scrisoare primarilor din localitățile raionului întreprinderea măsurilor necesare în scopul asigurării măsurilor de protecție a copiilor. Direcția a reiterat autorităților tutelare locale despre necesitatea asigurării plasamentului copiilor ai căror părinți/unicul părinte au fost diagnosticați pozitiv cu infecția COVID-19 în familia rudelor sau a altor persoane, cu care au stabilit relații apropiate (vecini, prieteni de familie, etc.) sau în servicii de tip familial, și totodată, consolidarea eforturilor în vederea implementării prevederilor Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, cu respectarea tuturor măsurilor de protecție împotriva infectării cu virusul COVID-19.

Raionul Cimișlia

Colaborare cu APL I și monitorizarea prestării serviciului sprijin familial în vederea prevenirii situației de risc cât și asistarea nemijlocită a cazurilor

când situația deja există și expunerea către Comisia raională pentru protecția copilului aliat în dificultate. [...]

Raionul Dondușeni

Consiliul coordonează activitatea subdiviziunilor din subordinea Consiliului raional și autorităților tutelare prin solicitarea rapoartelor de activitate și deciziilor vis-a-vis de implementarea acestora.

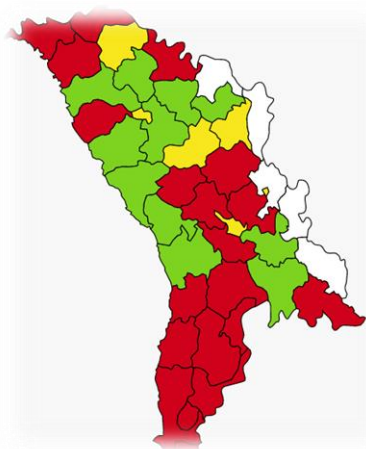
Raionul Sîngerei

Specialiștii din cadrul DASPF acordă suport metodologic structurilor locale, prin participarea nemijlocit la ședințe, informare în mod telefonic și recomandări în luarea deciziilor.

Monitorizarea activității structurilor locale și acordarea asistenței metodologice la necesitate contribuie nu doar la responsabilizarea autorităților tutelare locale dar și la îmbunătățirea percepției populației despre implicarea autorităților de nivelul II în soluționarea problemelor identificate. Astfel, condiția raportării periodice către autoritatea ierarhic superioară nu doar facilitează identificarea cazurilor familiilor ce necesită asistență, dar și contribuie la colectarea datelor necesare pentru o planificare mai exactă a surselor și acțiunilor menite să sprijine beneficiarii. Totodată, prin realizarea activității de monitorizare sunt evitate situațiile de scăparea sau neglijare a familiilor în situație de risc și sânt realizate și activități de prevenire a acestora.

În context, autorităților publice locale de nivelul II se recomandă planificarea monitorizărilor periodice a activităților realizate în cadrul autorităților tutelare locale din subordine, cu implicarea mai activă și după caz, acordarea asistenței metodologice specialiștilor. Totodată, pot fi organizate și evenimente tematice, pentru a atrage atenția soluționării anumitor situații/fenomene identificate la nivelul unității administrativ-teritoriale.

EVALUAREA CONDIȚIILOR DE DEZVOLTARE ȘI EDUCAȚIE A COPILOR ȘI ADOLESCENȚILOR ÎN INSTITUȚIILE MEDICALE, DE ÎNGRIJIRE ȘI EDUCAȚIE, ÎN LOCURILE DE DETENȚIE PREVENTIVĂ, PENITENCIARE, PRECUM ȘI A CONDIȚIILOR DE

Prezentarea informației

Lipsă răspuns

Răspuns general, evaziv,
sau la o altă întrebare
decât cea propusă

Informații relevante

Mai multe autorități publice locale au menționat printre obstacolele în realizarea atribuției respective situația pandemică și carantina instituită pentru a preveni răspândirea infecției cauzate de virusul SARS-Cov-2. Cu toate acestea, evaluarea condițiilor în care sunt acordate serviciile medicale, pregătirea instituțiilor de

**MUNCĂ ALE
MINORILOR LA
ÎNȚEPRINDERI,
INDIFERENT DE
TIPUL DE
PROPRIETATE**

învățământ pentru anul școlar, condițiile create în serviciile de îngrijire au fost în atenția autorităților publice locale, cu atribuții în domeniul drepturilor copilului. Astfel, pot fi evidențiate informațiile oferite de către:

Raionul Drochia

De către membrii Consiliului au fost verificate unele instituții de educație timpurie și preuniversitare procesul de alimentare/preparare și păstrare a produselor alimentare; igiena blocurilor sanitare, spațiile destinate pentru ocupații/odihnă, săli de clasă/agrement; asigurarea cu trusă medicală de prim ajutor etc.

Raionul Florești

S-au desfășurat verificări inopinate la întreprinderi, au fost verificați agenții economici în scopul prevenirii muncii forțate, și totodată au fost informați despre riscurile angajării unei persoane minore în câmpul muncii.

Raionul Nisporeni

Au fost vizitate și evaluate instituțiile medicale, școlare, preșcolare, liceale, întreprinderile unde activează copii minori, verificând condițiile de dezvoltare și condițiile de muncă a minorilor, în scopul prevenirii și evitării situațiilor de risc.

Raionul Rîșcani

În luna ianuarie 2020 Consiliul a verificat în câteva localități din raion, instituții de educație timpurie și preuniversitare condițiile de alimentare/preparare și păstrare a hranei și produselor alimentare; igiena în bucătării, blocurile sanitare, precum și în spațiile destinate pentru ocupații/odihnă, săli de clasă/agrement; existența materialelor medicale de prim ajutor etc. În luna decembrie 2019 a fost renovat izolatorul din or. Rîșcani, care se află în incinta IP Rîșcani. Au fost întreprinse vizite, izolatorul întrunește toate condițiile necesare.

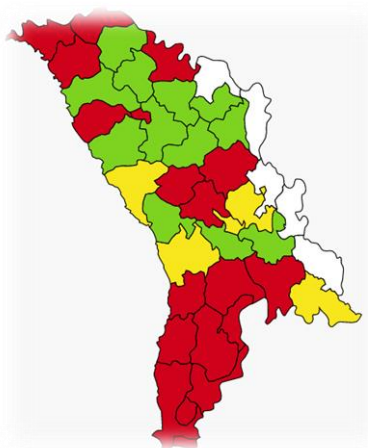
Raionul Sîngerei

Înainte de începerea anului de studii Comisia raională, instituită prin dispoziția președintelui, merge în fiecare instituție educațională pentru a constata nivelul de pregătire a fiecărei instituție pentru începerea anului de învățământ. În scopul accesului copiilor la servicii medicale în raion funcționează 12 Centre de sănătate publică. Copiii din Centrul de plasament au fost asigurați cu toate condițiile de trai, cu materiale, cu rechizite.

În context, relatăm și un răspuns îngrijorător: „Nu se aplică, nu avem copii în instituțiile medicale, de îngrijire și educație, în locurile de detenție preventivă, penitenciare, precum și a condițiilor de muncă ale minorilor la întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate, pentru evaluarea condițiilor acestora.”, întrucât relevă lipsa monitorizării activității instituțiilor ce prestează servicii medicale sau educaționale copiilor din unitatea administrativ-teritorială. Totodată, se evidențiază necesitatea consolidării capacității specialiștilor pentru identificarea cazurilor de încălcare a drepturilor copilului, posibil antrenat în câmpul muncii.

Astfel, autorităților publice locale de nivelul II se recomandă includerea pe agenda ședințelor organelor consultative a subiectelor ce țin de asigurarea activității și soluționarea problemelor instituțiilor și serviciilor cu atribuții în protecția drepturilor copilului.

**MONITORIZARE
A SERVICIILOR
ACORDATE
COPILULUI ȘI
FAMILIEI DE
CĂTRE
COMUNITATE ȘI
STRUCTURILE
PUBLICE
PENTRU
PROTECȚIE,
DEZVOLTARE ȘI
EDUCAȚIE**

Prezentarea informației

Lipsă răspuns

Răspuns general, evaziv,
sau la o altă întrebare
decât cea propusă

Informații relevante

Articolul 18(2) al Convenției privind drepturile copilului îndeamnă Statele Părți pentru garantarea și promovarea drepturilor enunțate în Convenție, statele să acorde ajutor corespunzător părinților și reprezentanților legali ai copilului în exercitarea responsabilității care le revine în legătură cu creșterea copilului și vor asigura crearea instituțiilor, așezămintelor și serviciilor de îngrijire a copiilor. Astfel, atribuția de monitorizare a serviciilor la nivel local contribuie nemijlocit la realizarea prevederilor Convenției.

În acest sens, serviciile monitorizate nu vor cuprinde doar aspectul asigurării drepturilor la protecție a copilului, dar și drepturilor la supraviețuire, dezvoltare, informare și participare.

Deși, este observată o schimbare la nivel de țară spre o abordare intersectorială a atribuției de monitorizare a serviciilor, încă o parte destul de mare a autorităților publice locale se limitează la monitorizarea serviciilor sociale.

Potrivit prevederilor art. 9 și art. 10 al Legii nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale *autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea asigură dezvoltarea și gestionarea serviciilor sociale în conformitate cu competențele stabilite prin lege, în funcție de necesitățile identificate ale populației din teritoriul administrat, fie autonom, fie în comun cu alte autorități ale administrației publice locale, precum și în colaborare cu agenții economici, patronatele, sindicatele din teritoriu și cu asociațiile obștești din țară și din străinătate, iar autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi contribuie la dezvoltarea și prestarea serviciilor sociale din teritoriul administrat și aprobă, în conformitate cu legislația, resursele financiare necesare.*

În context, monitorizarea serviciilor realizează prevederea art.3 (3) a Convenției privind drepturile copilului, și face parte din exercițiul necesar pentru asigurarea calității acestora și soluționarea promptă a problemelor, ce pot apărea.

Necitând la situația epidemiologică, cauzată de pandemia COVID-19, monitorizarea serviciilor acordate copilului și familiei a continuat pe parcursul anului 2020.

Totuși, în anul 2020 raioanele Criuleni, Dondușeni, Drochia, Fălești, Glodeni, Leova, Orhei, Rîșcani, Sîngerei, Soroca, Strășeni au inclus pe ordinea de zi a organelor consultative subiecte ce se referă la monitorizarea serviciilor prestate copiilor și familiilor cu copii.

Raionul Drochia

Deplasarea în teritoriu de către specialiștii DASPF, în vederea verificării structurilor publice pentru protecție, dezvoltare, educație. Deplasările în teritoriu au fost limitate în urma declarării stării de urgență în sănătate publică în contextul pandemiei Covid-19.

Raionul Rezina

Au fost realizate vizite de monitorizare în cadrul APP-urilor, la Centrul de Plasament „Picături de Suflet” și Casa de copii de tip familial.

Raionul Sîngerei

Fiecare din prestatorii de servicii raportează despre activitate. Unele rapoarte se publică în presa locală, pe situl Consiliului raional sau a Serviciilor.

Raionul Telenеști

Famiiliile cu copii sunt verificate cât de asistentul social, membrii echipei multidisciplinare locale atât și de Comisia STAS, în gestionarea și orientarea corectă, la destinație a suportului acordat (famiiliile beneficiare de servicii: Sprijin familial, APP, AP, Echipa mobilă, Respiro, prestații sociale - ajutor social/APRA etc.)

Spre deosebire, de anul 2019 în cadrul ședințelor pentru protecția drepturilor copilului materialele cu privire la monitorizarea serviciilor, nu a inclus contribuția reprezentanților copiilor și tinerilor.

Autoritățile publice locale de nivelul II ar trebui să acorde o importanță mai mare activității de monitorizarea a serviciilor, inclusiv să implice în aceasta reprezentanții societății civile și să consulte opinia copiilor, în special a beneficiarilor acestora, pentru a reacționa prompt la necesitatea de a soluționa problemele identificate și a asigura calitatea prestării la nivelul așteptat de comunitate.

Calitatea răspunsurilor recepționate denotă că atribuțiile Consiliilor Raionale/Municipale/Locale pentru Protecția Drepturilor Copilului sunt realizate în proporție de 30% (rata per fiecare atribuție variind între 20% și 37%).

În acest context, autoritățile publice locale de nivelul al doilea li se recomandă revizuirea Regulamentelor de organizare și funcționare a acestora prin prisma modificărilor legislative și normative care s-au realizat în ultimii ani, ghidându-se de prevederile pct.19 a Hotărârii Guvernului nr.409/1998 privind aprobarea Regulamentului Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului. Totodată, este impetuos necesară planificarea tematicilor și a subiectelor discuțiilor organului consultativ, astfel ca membrii CR/M/LPDC să poată planifica activitățile necesare în sensul realizării atribuțiilor stabilite. Activitatea Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului poate avea un impact semnificativ în soluționarea problemelor emergente și îmbunătățirea calității vieții copiilor din unitatea administrativ-

teritorială. Acest fapt se poate întâmpla odată cu înțelegerea corectă de către membrii acestora a rolului important pe care îl au și utilizarea eficientă a instrumentelor disponibile. Prin conlucrare pot fi identificate și soluționate diverse situații, pot fi organizate evenimente de formare, informare și divertisment, care ar contribui nemijlocit la promovarea respectării fiecărui drept al copilului.

În ultimul deceniu cadrul normativ în materia drepturilor copilului a fost perfecționat pe segmentele protecției copilului, educației, sănătății, justiției juvenile.

Urmarea recomandării nr. 8 a Comitetului ONU pentru drepturile copilului din Observațiile finale cu privire la raportul periodic combinat al patrulea și al cincilea al Republicii Moldova de a *acorda Consiliului un mandat clar și o autoritate suficientă pentru coordonarea tuturor activităților legate de implementarea Convenției la nivelurile intersectorial, național, regional și local*, a fost elaborat și consultat proiectul noului Regulament al Consiliului, care propune și un regulament-cadru de activitate a organului consultativ teritorial în domeniul protecției drepturilor copilului.

Astfel autoritățile publice locale, au participat la exercițiul de consultare a activităților ce ar contribui la monitorizarea situației în domeniul protecției drepturilor copilului, promovarea respectării drepturilor copilului, monitorizarea funcționării mecanismelor intersectoriale de colaborare la nivel teritorial și local, implicarea copiilor, membri ai organului consultativ în procesul de luare a deciziilor, conlucrarea cu societatea civilă activă în domeniul protecției drepturilor copilului, monitorizarea dezvoltării capacităților profesionale ale personalului din instituțiile cu atribuții în domeniul protecției drepturilor copilului la nivel local.

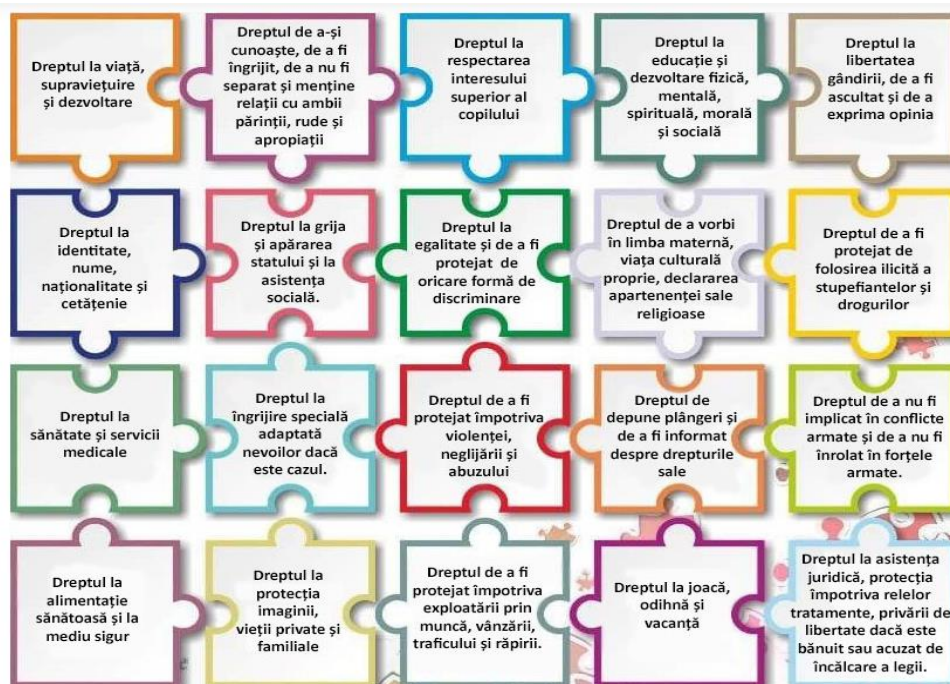
MONITORIZARE A SITUAȚIEI ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI DREPTURILOR COPILULUI LA NIVEL TERITORIAL ȘI LOCAL

Conform prevederilor art.2 (1) din Legea nr.338/1998 privind drepturile copilului Statul garantează fiecărui copil dreptul la un nivel de viață adecvat dezvoltării sale fizice, intelectuale, spirituale și sociale. Statul întreprinde acțiuni în vederea acordării de ajutor părinților, precum și altor persoane responsabile de educația și dezvoltarea copiilor.

Conform datelor Biroului Național de Statistică la 1 ianuarie 2020, numărul copiilor în Republica Moldova a constituit 573225, sau aproape fiecare a cincea persoană era în vârstă de până la 18 ani.

Cu toate acestea, urmare a analizei răspunsurilor recepționate, monitorizarea situației de către autoritățile publice locale, este văzută primordial, prin prisma asistenței sociale a familiilor cu copii, în special a celor în situație de risc și aplicării prevederilor Legii nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, urmată de domeniul educației, sănătății, ordinii publice.

Monitorizarea situației ar trebui să cuprindă tot spectrul drepturilor copilului, specificate de Convenția privind drepturile copilului și transpusă prin Legea nr.338/1994, menționată supra.

Respectiv, la monitorizarea situației, ar trebui să participe prin contribuție, conform domeniilor de competență, toți membrii organului consultativ. Astfel, problemele identificate într-un domeniu ar putea fi mai eficient soluționate prin conlucrarea membrilor.

În acest context, autoritățile publice locale de nivelul II sunt îndemnate să realizeze o analiză a situației, care ar putea contribui la identificarea situațiilor de încălcare a drepturilor copilului la nivel teritorial, să propună soluții pentru depășirea problemelor nou-identificate, să elaboreze programe și planuri locale pentru depășirea anumitor situații de criză, să revadă planurile de activitate a Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului pentru a diversifica tematicile discutate prin prisma protecției și promovării drepturilor copilului.

PROMOVAREA RESPECTĂRII DREPTURILOR COPILULUI LA NIVEL TERITORIAL ȘI LOCAL

La 20 noiembrie 1989 a fost adoptată convenția ONU cu privire la drepturile copilului. În octombrie 2019, cu ocazia a 30 ani de la adoptarea convenției, Directorul Executiv UNICEF, Henrietta Fore, a menționat că „S-au înregistrat reușite impresionante pentru copii în ultimele trei decenii și tot mai mulți copii au un trai mai lung, mai bun și mai sănătos. Cu toate acestea, cei mai săraci și mai vulnerabili sunt în continuare defavorizați.”

Încălcarea drepturilor copilului pornește de la necunoaștere. Deși Convenția este în vigoare de mai bine de 3 decenii, promovarea respectării drepturilor a început mai târziu. Sunt des întâlnite situații de confundare a drepturilor copilului cu drepturile-obligațiile părintești.

În cadrul procesului educațional, realizat în instituțiile de învățământ preșcolar, primar și secundar general din țară, grupul de vârstă 5-23 ani au beneficiat sau actualmente beneficiază de informații relevante privind

semnificația drepturilor copilului.

Totodată, trebuie de considerat grupul de vârstă a actualilor părinți, care necesită a fi informați și consiliați cu privire la respectarea drepturilor copiilor lor. Considerăm importante acțiunile de promovare a respectării drepturilor copiilor în mod continuu.

Răspunsurile oferite de la câteva raioane se referă la acțiuni concrete (mese rotunde, instruiți, campanii de informare, discuții cu părinții, lecții, colaborări cu organizații non-guvernamentale, etc), realizate pentru promovarea respectării drepturilor copilului la nivel teritorial.

Urmare analizei rapoartelor prezentate au fost identificate unități administrativ-teritoriale, care în colaborare cu organizațiile societății civile, au fost și sunt realizate diverse activități privind promovarea respectării drepturilor copiilor, însă numărul acestora rămâne destul de mic.

De menționat, că la Căușeni promovarea este efectuată *în instituțiile educaționale, în cadrul serviciilor sociale, în cadrul ședințelor de judecată, când soluționarea problemelor din familie îi ating interesele, copiii și tinerii sunt informați în vederea conștientizării propriilor drepturi și responsabilități, în acord cu Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului, prin tehnici de educație de la egal la egal și stimularea participării lor în programe și acțiuni sociale, încurajarea la exprimarea opiniei în cadrul dezbaterilor judiciare și în situații, care îi ating interesele. În instituții sânt afișate panouri „Drepturile și obligațiile copilului/elevului”, în „Drepturile copilului” și „Obligațiile copilului”*.

Totuși, în condițiile pandemiei cauzate de SARS-CoV-2, modalitatea de informare privind respectarea drepturilor copiilor nu a fost disponibilă la distanță, nu a fost revăzută.

O altă metodă eficientă de a aduce în atenția publicului larg subiectul respectării drepturilor copilului este planificarea și realizarea diverselor activități cu prilejul marcării zilelor internaționale dedicate protecției drepturilor copilului. Site-ul web al Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului oferă o listă a zilelor consacrate promovării drepturilor copilului (<https://cnpdc.gov.md/ro/content/holidays-0>), care poate deveni o sursă de informare și inspirație în procesul planificării activităților de promovare a respectării drepturilor la nivel teritorial.

Din informațiile recepționate se constată că în mai multe unități administrativ-teritoriale sunt anual prevăzute activități pentru marcarea Zilei internaționale a copilului 1 iunie, deseori combinate cu 15 mai - Ziua familiei. Lista acestora, însă ar trebui să fie extinsă pentru a include, spre exemplu, ziua de 20 noiembrie, când este marcată Ziua universală a drepturilor copilului, sau alte zile consacrate.

În contextul celor expuse, se recomandă planificarea și realizarea activităților de instruire a specialiștilor din domeniile vizate de mecanismul intersectorial de colaborare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatarei și traficului, campaniilor de informare a părinților și reprezentanților legali a copiilor, cu accent pe explicarea semnificației drepturilor copilului și obligațiilor părintești, planificare și organizare activităților specifice pentru marcarea zilelor

consacrate, 1 iunie și 15 mai, distribuirea materialelor disponibile în mediul online, care vin să promoveze drepturile copilului și monitorizarea procesului de informare a copiilor despre drepturile lor în cadrul procesului educațional și activităților extrașcolare.

MONITORIZARE A FUNCȚIONĂRII MECANISMELOR INTERSECTORIA LE DE COLABORARE LA NIVEL TERITORIAL ȘI LOCAL

Hotărârea Guvernului nr.1182/2010 cu privire la aprobarea Regulamentului privind mecanismul de colaborare intersectorială în domeniul medico-social în vederea prevenirii și reducerii ratei mortalității materne, infantile și a copiilor cu vârsta de până la 5 ani la domiciliu, Hotărârea Guvernului nr.270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului și Hotărârea Guvernului nr.143/2018 pentru aprobarea Instrucțiunii cu privire la mecanismul de cooperare intersectorială pentru prevenirea primară a riscurilor privind bunăstarea copilului prevăd mecanisme intersectoriale de colaborare și cooperare. Totodată, după caz, se aplică și Sistemul Național de Referire pentru protecția și asistența victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane.

Mecanismele menționate implică actori din domeniile protecției sociale, sănătății, educației, ordinii publice, și, după caz, alți profesioniști. Monitorizarea de către organul consultativ a colaborării intersectoriale la nivel teritorial, ar putea asigura discuții în cadrul ședințelor a problemelor sistemice, identifica lacunele în aplicarea mecanismelor de colaborare, astfel îmbunătățind conlucrarea.

Urmare a analizei subiectelor discutate în cadrul ședințelor CR/M/LPDC în anul 2020 au fost identificate 5 raioane (Glodeni, Leova, Rîșcani, Soroca, Strășeni), care au inclus pe agenda discuțiilor organului consultativ subiecte ce țin de implementarea Hotărârii Guvernului 1182/2010, astfel fiind realizate atribuțiile CR/M/LPDC, prevăzute de pct.17 a hotărârii respective.

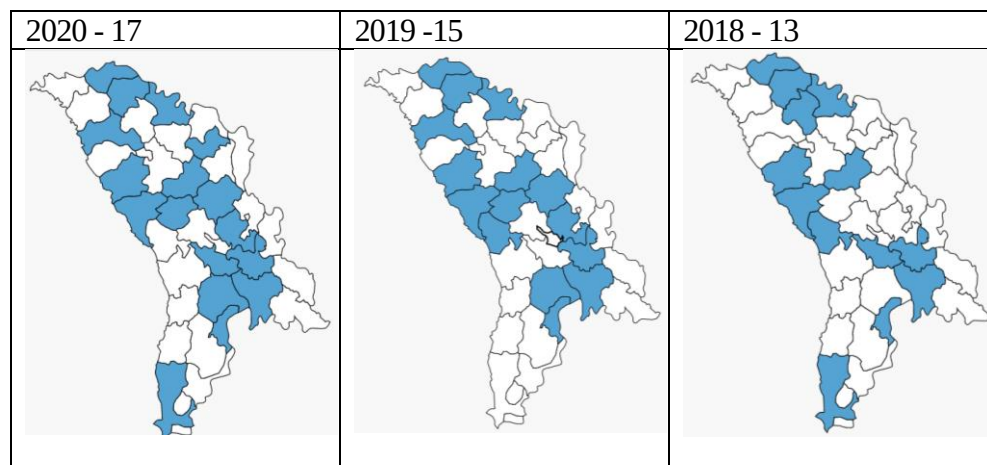
Astfel, este reiterată recomandarea enunțată în atelierele organizate pentru secretarii Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului din august și decembrie 2020 privind planificarea ședințelor organelor consultative pentru coroborarea datelor tuturor sectoarelor implicate de la nivelul autorității publice locale, înainte de a transmite rapoartele anuale privind implementarea mecanismelor intersectoriale către autoritățile publice centrale de specialitate. Totodată, se recomandă includerea în agenda organului consultativ a discuțiilor privind eficientizarea modului de cooperare, problemele identificate, analiza cauzelor de neimplicare a specialiștilor vizați, examinarea modalităților de apreciere a rezultatelor colaborării eficiente.

IMPLICAREA COPILOR, MEMBRI AI ORGANULUI CONSULTATIV, ÎN PROCESUL DE LUARE A DECIZIILOR

Convenția privind drepturile Copilului stipulează în articolele 12 - 15 dreptul copiilor la libertatea de exprimare. Părinții sau după caz alți reprezentanți legali ai copilului, persoanele care au în plasament copii precum și persoanele care prin natura funcției promovează și asigură respectarea drepturilor copiilor au obligația de a le asigura informații, explicații și sfaturi în funcție de vârsta și gradul de înțelegere al acestora precum și de a le permite să-și exprime punctul de vedere, ideile și opiniile.

Recomandările Comitetului ONU pentru drepturile copilului la Raportul național combinat 4 și 5 din 4 octombrie 2017 (CRC/MDA/CO/4-5) nr.17 a, b, c, și d, inclusiv cu referire la Comentariul general nr.12 (2009) privind dreptul copilului de a fi ascultat, încurajează și recomandă ca *Republica Moldova să ia măsuri pentru a asigura adoptarea și implementarea eficientă a legislației, care recunoaște dreptul copilului de a fi ascultat în procedurile juridice și administrative relevante, să creeze seturi de instrumente pentru consultarea publică privind elaborarea politicii naționale, astfel ca aceasta să fie standardizată la un nivel înalt de incluziune și participare, inclusiv prin implicarea membrilor Consiliului Național Consultativ al Copiilor și a Consiliilor consultative locale ale copiilor, și prin consultare cu copiii în privința aspectelor care îi afectează.*

Includerea reprezentanților copiilor în componența organelor consultative raionale, municipale și locale pentru protecția drepturilor copilului este monitorizată începând cu anul 2016. În perioada 2016-2017 copiii au fost prezenți în cadrul organelor consultative din 11 autorități publice locale. O dinamică pozitivă este remarcată începând cu anul 2018, autoritățile publice locale, au revizuit componența Consiliilor și au inclus reprezentanți ai copiilor în rândul membrilor, astfel, ajungând în 2020 la 17 autorități (49%).

În context, ar fi binevenită reincluderea copiilor în calitate de membri ai organului consultativ în raioanele Drochia și Nisporeni.

Numărul copiilor -membri ai organelor consultative

	2020	2019	2018		2020	2019	2018
Anenii Noi	3	3	3	Leova			
Basarabeasca	3	2	2	Nisporeni		1	1
Briceni				Ocnita	2	2	3
Cahul	1		1	Orhei	1	2	
Călărași	1	1		Rezina			

Cantemir				Rîșcani	1	1	
Căușeni	1	1	1	Sîngerei			
Cimișlia	1	1		Șoldănești	1		
Criuleni	2	2		Soroca	2	2	2
Dondușeni	1	1	1	Ștefan Vodă			
Drochia			4	Strășeni			
Dubăsari				Taraclia			
Edineț				Telenești	1	1	1
Fălești	3	2	2	Ungheni	1	1	1
Florești				Chișinău			
Glodeni				Bălți			
Hîncești				UTA Gagauzia			
Ialoveni	2		2	total	27	23	24

În răspunsurile remise, autoritățile publice locale s-au referit la realizarea prevederilor art.12 a Convenției privind drepturile copilului, participarea copiilor în Consiliile de administrație a instituțiilor educaționale, dar și participarea reprezentanților Consiliilor elevilor sau tinerilor la ședințele Consiliilor raionale.

Raionul Fălești

Monitorizarea de către Consiliul consultativ a copiilor a serviciilor sociale, respectarea dreptului copilului la opinie în instituțiile de învățământ din raion. [...]

Raionul Ialoveni

În componența Consiliului Raional pentru Protecția Drepturilor Copilului sunt 2 (doi) reprezentanți ai Consiliilor elevilor din cadrul instituțiilor de învățământ din or. Ialoveni: - 1(un) elev - Liceul teoretic „Andrei Vartic”; - 1 (un) elev - Liceul teoretic, Petre Ștefănuță”. În 30 de instituții de învățământ din raionul Ialoveni, activează Consilii de elevi și în 23 de sate activează Consilii locale de tineret.

Raionul Rîșcani

Fondul pentru Tineri Rîșcani - 14 membri. Activitățile realizate:

- 1) Ședințe de lucru (săptămânal);
- 2) Participare la ateliere /treninguri (lunar);
- 3) Monitorizare a 14 proiecte de granturi mici (iulie-noiembrie 2020);
- 4) Organizarea și desfășurarea „Gala inițiativelor de succes ediția 5” (noiembrie 2020);
- 5) Colectarea fondurilor pentru susținerea proiectelor.

Consiliul raional de tineret - 21 membri. Activitățile realizate :

- 1) Ședințe de lucru (lunar);
- 2) Participarea la ședințele Consiliului raional Rîșcani (conform graficului);
- 3) Organizarea și desfășurarea diverselor sărbători.

Raionul Șoldănești

Pe lângă Consiliul raional este format Consiliul copiilor și tinerilor unde înaintează diferite propuneri. Mesajul este transmis de către membrul Consiliului raional pentru protecția drepturilor copilului.

Raionul Telenești

În majoritatea Consiliilor locale sunt incluși ca membri și copii-adolescenți din instituțiile de învățământ, prin prisma cărora în discuții în cadrul ședințelor sunt puse problemele și carențele ce afectează bunăstarea copilului.

Raionul Ungheni

În procesul de luare a deciziilor sunt implicați și copii din organul consultativ, în CRPDC este inclus un elev din cl. X, membrul din Consiliul Național al Elevilor.

În context, este de menționat buna practică a raionului Ungheni, care a inclus în componența CRPDC reprezentantul Consiliului Național al Elevilor din partea raionului. O astfel de conexiune poate asigura informarea despre subiectele ce țin de protecția drepturilor copilului ce se discută la nivel național și local precum și diseminarea opiniei copiilor asupra problemelor abordate.

Realizarea recomandărilor respective a fost reiterată în mesaje către secretarii CR/M/LPDC de mai multe ori, inclusiv în cadrul atelierelor de consolidare a capacităților acestora din anii 2019 și 2020 și în apelurile anterioare, pentru a contribui, inclusiv la realizarea prevederii nr. 138 b) (Capitolul 27) din Acordul de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană, care se referă, inclusiv la participarea sporită a copiilor la procesele de luare a deciziilor. Regretabilă este constatarea, că participarea copiilor încă se percepe ca implicarea lor în diferite evenimente de ordin cultural sau social, fără a li se cere opinia la elaborarea documentelor și politicilor ce urmează să le afecteze în mod direct.

Prin urmare, autorităților publice locale de nivelul II se recomandă revizuirea componenței Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului pentru a include reprezentanții organelor consultative ale copiilor, elevilor și tinerilor în calitate de membri a CR/M/LPDC. La fel, este salutăată, consultarea propunerilor de subiecte pentru Planul de activitate al Consiliului din partea organelor consultative ale copiilor, elevilor și tinerilor din teritoriu.

CONLUCRAREA CU SOCIETATEA CIVILĂ ACTIVĂ ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI DREPTURILOR COPILULUI

Recomandarea nr.13 a Comitetului ONU pentru drepturile Copilului la Raportul din 4 octombrie 2017 (CRC/MDA/CO/4-5), se referă la *implicarea în mod sistematic a societății civile, inclusiv organizațiilor necomerciale și organizațiilor de copii, în elaborarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea politicilor, planurilor și programelor cu privire la drepturile copiilor.*

Răspunsurile recepționate în mare parte s-au referit la enumerarea acordurilor de colaborare cu organizațiile societății civile, însă nu și la modalitatea de conlucrare. Răspunsurile examinate de la 3 autorități au apreciat conlucrarea cu societatea civilă ca fiind bună și productivă. Totodată, autoritățile publice locale au relatat și parteneriate cu instituții publice, precum oficiul Avocatului poporului, instituțiile de cultură și cele de învățământ.

Urmarea examinării componenței organelor consultative, se constată că 12 raioane și municipiul Bălți au câte un membru al organului consultativ din rândul reprezentanților organizațiilor necomerciale, sau cu 2 mai puțini decât în anul precedent.

Astfel, autorităților publice locale de nivelul II se recomandă stabilirea parteneriatelor cu reprezentanții societății civile prin includerea în calitate de membri ai organelor consultative în domeniul drepturilor copilului, planificarea și realizarea în comun a activităților ce pot contribui la îmbunătățirea respectării drepturilor copilului la nivel teritorial.

MONITORIZARE A DEZVOLTĂRII CAPACITĂȚILOR PROFESIONALE ALE PERSONALULUI DIN INSTITUȚIILE CU ATRIBUȚII ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI DREPTURILOR COPILULUI LA NIVEL LOCAL

Conform prevederilor art.42 al Convenției privind drepturile copilului „*Statele părți se angajează să facă larg cunoscute atât adulților, cât și copiilor principiile și dispozițiile prezentei Convenții, prin mijloace active și adecvate*”, ceea ce înseamnă că datele privind instruirea oferită asupra Convenției pentru profesioniștii care lucrează cu și pentru copii, inclusiv, dar fără a se limita la personalul judiciar, personal din domeniul aplicării legii, cadre didactice, personalul medical și lucrătorii sociali ar trebui să fie colectate și sistematizate, inclusiv pentru a monitoriza situația la nivel de unitate administrativ teritorială. În urma analizei răspunsurilor oferite de către autoritățile publice locale se constată că procesul de dezvoltare a capacităților profesionale ale personalului din instituțiile cu atribuții în domeniul protecției drepturilor copilului la nivel local nu este suficient monitorizat. 3 autorități (Bălți, Căușeni, Ialoveni) au oferit detalii privind instruirile oferite specialiștilor în domeniul drepturilor copilului, realizate pe parcursul anului 2020, fapt ce sugerează că în aceste autorități administrativ teritoriale monitorizarea este realizată la un nivel, ce permite generarea și analiza datelor privind numărul instruirilor organizate, parteneriatele stabilite pentru realizarea acestora, precum și domeniile și numărul beneficiarilor.

Prin urmare, autorităților publice locale de nivelul II se recomandă efectuarea unei evidențe privind instruirile realizate pentru specialiștii din domeniile asistenței sociale, educației, sănătății, ordinii publice, justiției cu atribuții în domeniul protecției drepturilor copilului, pentru cel puțin 3 ani. Analiza datelor și includerea în ordinea de zi a Consiliului pentru protecția drepturilor copilului a situației privind consolidarea capacităților specialiștilor din domeniul protecției drepturilor copilului, elaborarea unui plan de instruire pentru specialiști, conform necesităților identificate, și stabilirea parteneriatelor cu organizațiile prestatoare de servicii de instruire pentru a organiza activități de consolidare a capacităților pentru specialiști vizafi, ceea ce va permite nu doar o monitorizare mai eficientă, dar și facilitarea determinării necesităților de instruire pentru specialiștii din diverse domenii.

COMPONENȚA CONSILIILOR PENTRU PROTECȚIA DREPTURILOR COPILULUI

În anul 2020 componența Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului nu s-a modificat esențial. Schimbări au fost raportate în 21 din 35 de Consilii pentru protecția drepturilor copilului din țară, iar situația organelor consultative în domeniul drepturilor copilului în mun. Chișinău și UTA Găgăuzia nu a fost raportată ca existentă.

Potrivit prevederilor pct.17 și pct.18 a Regulamentului CNPDC (HG nr. 409/1998) *Componența consiliilor raionale și municipale se constituie din președinte, vicepreședinte, secretar executiv și membrii consiliilor. Secretarul executiv este șeful direcției/secției pentru protecția drepturilor copilului. Activitatea curentă a consiliilor raionale, municipale este asigurată de direcția/secția pentru protecția drepturilor copilului. Consiliile locale sînt constituite din președinte, vicepreședinte, secretar și membrii consiliilor.*

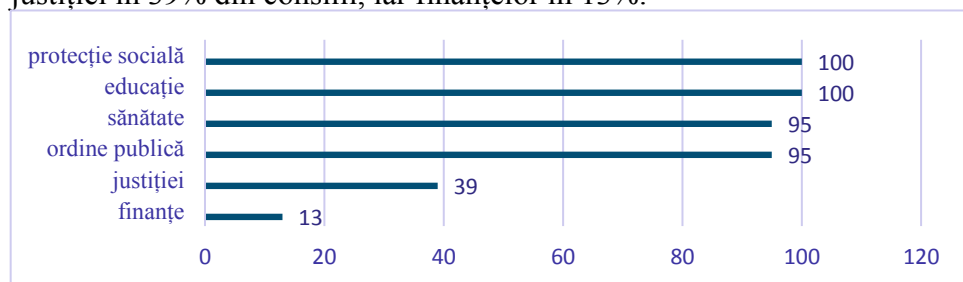
În urma analizei componenței Consiliilor au fost identificate 3 unități administrativ-teritoriale (Cahul, Nisporeni și Cimișlia), care respectă prevederea privind numirea secretarului executiv al organului consultativ,

stipulată în Hotărârea de Guvern. Funcția de secretar al CR/M/LPDC, în alte 3 CR/M/LPDC sunt exercitate de către un șef al secției /serviciului din cadrul subdiviziunilor responsabile de asistența socială și protecția familiei, iar în 25 (71%) de specialiști din cadrul subdiviziunilor respective. În 2 autorități administrativ teritoriale funcția de secretar este vacantă, iar alte 2 autorități nu au prezentat componența CR/M/LPDC.

La revizuirea componenței organului consultativ național a fost considerată necesitatea conlucrării tuturor actorilor cu atribuții în domeniul protecției drepturilor copilului și implicării societății civile active. În context, în cadrul atelierelor de consolidare a capacităților secretarilor CR/M/LPDC a fost recomandată, replicarea structurii CNPDC (ultima modificare a componenței prin HG nr.491/2018), cu includerea reprezentanților copiilor/tinerilor și altor specialiști relevanți, la decizia autorităților publice locale.

Urmare a examinării componenței CR/M/LPDC se constată, că structurile locale ale CNPDC (numite în capitolul V al Regulamentului CNPDC) replică structura Consiliului național în proporție, ce variază între 23% (Consiliul pentru protecția drepturilor copilului al sectorului Buiucani, mun. Chișinău) și 69% (Consiliile raionale pentru protecția drepturilor copilului Dubăsari și Nisporeni).

Din analiză deducem, că reprezentanți ai domeniilor asistență socială și educație sunt în toate organele consultative, sănătate și ordine publică în 95%, justiției în 39% din consilii, iar finanțelor în 13%.

Totodată, 39% din organe consultative au inclus reprezentanți ai societății civile în componența organelor consultative.

Numărul membrilor în CR/M/LPDC variază între 7 (Rezina și Ștefan Vodă) și 16 (Orhei), în medie fiind 12 membri/Consiliu

Informația privind componența tuturor Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului a fost actualizată și poate fi accesată pe web a Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului www.cnpdc.gov.md la rubrica *Activitatea Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului* (harta interactivă din de start).

SERVICII PENTRU COPII ȘI FAMILIILE CU COPII

În sensul celor expuse, autorităților publice locale nivelul II li se recomandă revizuirea componenței Consiliilor pentru protecția drepturilor copilului pentru a include reprezentanții din domeniile relevante, copiii și organizațiile societății civile interesate.

Monitorizarea serviciilor acordate copilului și familiei de către comunitate și structurile publice pentru protecție, dezvoltare și educație, este una din atribuțiile organului consultativ local în domeniul drepturilor copilului. Monitorizarea serviciilor create trebuie să fie realizată în toate sectoarele cu atribuții în domeniul drepturilor copilului.

Cancelaria de Stat a propus autorităților publice locale de nivelul II formularul pentru completare în cadrul exercițiului de Raportare a activității CR/M/LPD pentru anul 2020. Aceasta a avut drept scop nu doar colectarea datelor privind disponibilitatea serviciilor sociale, educaționale, medicale informaționale și juridice, disponibile pentru copii și familiile cu copii din unitățile administrativ teritoriale, dar și acordarea suportului autorităților în monitorizarea acestora. Ca urmare a analizei situației la nivel local, autoritățile pot crea propria bază de date privind serviciile disponibile din domeniile social, educațional, medical, juridic și datele de contact ale persoanelor responsabile, pentru a facilita utilizarea acestora de către specialiști, după necesitate, în procesul referirii beneficiarilor și a informa publicul interesat (părinții/reprezentanții legali) despre disponibilitate acestora.

Pentru elaborarea formularului au fost consultate Nomenclatorul serviciilor sociale (Ord. MMPSF nr. 353/2011), proiectul elaborat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării privind Pachetul standard de servicii educaționale în învățământul general, Normele de aplicare a Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală (Ord. MS nr.596/404a/2016), studiul „Copil în conflict cu legea” și ”Evaluarea necesităților pentru serviciile primare, secundare și terțiare în Republica Moldova”, CORAM & UNICEF 2015.

Rezultatele analizei serviciilor disponibile sau nedisponibile dar necesare, la nivel de raion, la fel, pot genera subiecte pentru discuții în cadrul ședințelor Consiliului pentru protecția drepturilor copilului la nivel local.

Servicii de sănătate, îngrijire și suport în situație de risc, asistență informațională, dezvoltare și instruire trebuie să fie disponibile pentru copii și familii cu copii în toate unitățile administrativ-teritoriale din țară pentru a asigura progresul societății. Deși vin din diferite domenii, toate acestea contribuie la dezvoltarea sferei sociale.

În sensul realizării prevederilor art. 5 și 18 a Convenției cu privire la Drepturile Copilului, Manualul operațional privind implementarea Convenției specifică necesitatea evidenței numărului de servicii și programe care vizează acordarea asistenței adecvate părinților și reprezentanților legali în îndeplinirea responsabilităților de creștere a copiilor, precum și numărul și procentul de copii și familii care beneficiază de aceste servicii și programe.

Urmare a analizei răspunsurilor recepționate se evidențiază, în primul rând, o completare neuniformă a întrebărilor pe domenii. Se observă un grad de

completare mai mare pentru întrebările privind serviciile sociale și educaționale disponibile pentru copii și familii cu copii. Acest aspect se poate traduce prin existența unei colaborări mai bune între aceste 2 sectoare. În același timp, este menționat un grad mai scăzut de completare a întrebărilor cu privire la serviciile de sănătate, de informare privind drepturile copilului și asistență juridică a copiilor în contact și conflict cu legea.

Trebuie de ținut cont, că schimbarea pornește de la evaluarea situației curente, stabilirea țințelor și planificarea activităților pentru realizare.

În context, informarea părților interesate despre disponibilitatea serviciilor poate contribui la îmbunătățirea percepției privind asistența acordată de autorități familiilor cu copii.

Astfel, autorităților publice locale de nivelul II se recomandă includerea pe ordinea de zi a organului consultativ a subiectelor, privind existența serviciile de îngrijire, suport, educație, sănătate, informare și, după caz, asistență juridică a familiilor cu copii. Pregătirea subiectelor respective ar necesita implicarea tuturor membrilor din domeniile conexe protecției drepturilor copilului, reprezentanților Consiliilor raionale și municipale, reprezentanților subdiviziunilor responsabile de finanțe, societății civile active în teritoriu. La fel, autoritățile publice locale vor examina posibilitatea diseminării informațiilor de interes public privind serviciile disponibile la nivel teritorial.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

În contextul celor expuse supra, autorităților de nivelul II se recomandă:

Prezentarea rapoartelor

Informația privind activitatea Consiliilor Raionale/Municipale/Locale pentru protecția drepturilor copilului este colectată anual în primul trimestru de către secretariatul Consiliului național pentru protecția drepturilor copilului în vederea elaborării unui raport consolidat. Pentru a facilita elaborarea rapoartelor, începând cu anul 2018 Secretariatul CNPDC propune autorităților publice locale spre completare formulare de raportare.

Analiza realizată relevă o creștere a gradului de responsabilitate a autorităților publice locale pentru prezentarea răspunsurilor, dar lasă loc de mai bine la calitatea acestora. Astfel, este sugerată:

- Consultarea proiectului raportului, ce urmează a fi remis Secretariatului, cu membrii organului consultativ în procesul de definitivare a acestuia.
- Respectarea termenului de prezentare și formatului solicitat a raportului;
- Planificarea consolidării capacităților specialiștilor privind monitorizarea acțiunilor și elaborarea rapoartelor.

Realizarea ședințelor CR/M/LPDC

În scopul realizării atribuțiilor CR/M/LPDC, prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 409/1998 este necesară planificarea și realizarea trimestrială a ședințelor organului consultativ. Pe parcursul ultimilor 3 ani, însă, s-a constatat o scădere

continuă a numărului ședințelor realizate, astfel, fiind încălcată prevederea expusă la pct.10 al Regulamentului CNPDC, aprobat prin hotărârea menționată supra. Prin urmare, este necesară:

- Planificarea trimestrială a ședințelor organelor consultative și monitorizarea realizării acestora;
- Având în vedere necesitatea respectării măsurilor de siguranță pentru reducerea transmiterii virusului SARS-CoV-2, se recomandă examinarea oportunității desfășurării ședințelor în regim online.
- În scopul diseminării informației actorilor interesați privind activitatea organului consultativ pe parcursul anului, se recomandă informarea secretariatului CNPDC, prin intermediul poștei electronice, privind data și subiectele incluse pe agendă, pentru publicare pe site-ul web al Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului.

Planificarea activității CR/M/LPDC

În urma analizei subiectelor discutate de organele consultative în anul 2020 s-a observat tendința pozitivă de diversificare a tematicilor. Totuși, o pondere încă destul de mare o au subiectele de ordin organizatoric a activității organului consultativ în detrimentul discuției problemelor protecției drepturilor copilului. În acest sens, se recomandă:

- Planificarea activității Consiliului ținând cont de necesitatea realizării atribuțiilor organului consultativ, stipulate de Hotărârea Guvernului nr.409/1998;
- Neplanificare și evitarea includerii subiectelor în Agendele ședințelor organului consultativ ce țin de atribuțiile Comisiilor pentru protecția copilului aflate în dificultate;
- Elaborarea Planurilor de activitate a Consiliului și a agendelor pentru ședințe cu implicarea tuturor membrilor organului consultativ, pentru a cuprinde tematica din toate domeniile relevante protecției drepturilor copilului;
- Includerea pe Agendă a subiectelor ce vor aborda probleme emergente de la nivel local conexe respectării drepturilor copilului în condițiile pandemiei sau alte situații excepționale;
- Consultarea și considerarea documentelor de politici naționale care vizează diverse aspecte ale respectării și protecției drepturilor copilului;
- Consultarea cu membrii Consiliului a informațiilor și răspunsurilor elaborate privind realizarea politicilor în domeniul protecției drepturilor copilului, ce urmează a fi remise autorităților publice centrale de specialitate;
- Informarea membrilor Consiliului de către reprezentanții din diferite sectoare, privind situația copiilor la nivel teritorial și local;
- Planificarea evenimentelor tematice, pentru a atrage atenția asupra soluționării anumitor probleme identificate la nivelul unității administrativ-teritoriale și promovării respectării drepturilor copilului, marcarea zilelor dedicate.

Realizarea atribuțiilor Consiliilor locale pentru protecția drepturilor copilului

În urma analizei răspunsurilor privind realizarea atribuțiilor organelor consultative, stipulate prin Hotărârea Guvernului nr.409/1998, se constată că o parte din autoritățile publice locale au ținut cont parțial sau nu au ținut cont de prevederile cadrului normativ privind activitatea organului consultativ la nivel local. În 5 rapoarte au fost identificate subiecte, incluse pe ordinea de zi, ce țin de atribuțiile Comisiei pentru copilul aflat în dificultate. Totodată, a fost remarcat faptul că deși unele atribuții sunt realizate de organul consultativ, calitatea raportării lasă loc de mai bine. Astfel, autorităților publice locale se recomandă:

- Considerarea faptului că protecția drepturilor copilului înglobează aspecte de protecția socială a copilului, educație, sănătate, siguranță, securitate în viața reală și mediul virtual, justiție;
- Monitorizarea situației privind respectarea drepturilor copilului cu implicarea tuturor membrilor Consiliului conform domeniilor de competență, în conformitate cu Convenția privind drepturile copilului, transpusă prin Legea nr.338/1994 privind drepturile copilului;
- Acordarea atenției sporite evaluării condițiilor de dezvoltare și educație a copiilor în instituțiile medicale, în serviciile de îngrijire, în locurile de detenție preventivă, penitenciare, precum și a condițiilor de muncă ale minorilor antrenați în activități economice pentru a reacționa prompt și a nu admite oricare formă de violență, abuz sau exploatare a acestora;
- Planificarea pentru discuții în cadrul ședințelor a progreselor privind implementarea programelor și planurilor locale ce conțin subiecte intersectoriale conexe protecției drepturilor copilului;
- Monitorizarea periodică a activităților realizate la nivel local pentru a susține familiile cu copii, cu implicare mai activă, după caz, și asigurare a asistenței metodologice specialiștilor;
- Coordonarea campaniilor de informare a publicului despre disponibilitatea în unitatea administrativ-teritorială a serviciilor sociale, educaționale, medicale, juridice și informaționale;
- Elaborarea programelor și planurilor locale pentru abordarea situațiilor ce pot afecta fie un grup vulnerabil fie toți copii din unitatea administrativ-teritorială;
- Analiza la nivel teritorial a informațiilor privind instruirile realizate pentru specialiștii din domeniile asistenței sociale, educației, sănătății, ordinii publice, justiției cu atribuții în domeniu respectării drepturilor copilului pentru cel puțin 3 ani. Identificarea necesităților și planificarea instruirilor pentru specialiștii din domeniile vizate;
- Monitorizarea procesului de informare a copiilor despre drepturile lor în cadrul procesului educațional și activităților extrașcolare;
- Monitorizarea activității echipelor multidisciplinare teritoriale în contextul implementării mecanismelor intersectoriale aprobate de Guvern și consolidarea capacităților specialiștilor din domeniile vizate pentru a realiza acestuia;

-
- Monitorizarea serviciilor disponibile la nivel teritorial, cu implicarea reprezentanților societății civile, copiilor - beneficiari ai serviciilor, pentru a reacționa prompt la necesitățile identificate, de a soluționa problemele și de a asigura calitatea prestării acestora;
 - Stabilirea parteneriatelor cu organizațiile prestatoare de servicii de instruire pentru a organiza activități de consolidare a capacităților pentru specialiștii din domeniul protecției drepturilor copilului.

Componenta organelor consultative în domeniul drepturilor copilului.

Consiliul pentru protecția drepturilor copilului este un instrument, ce poate avea impact semnificativ în soluționarea problemelor emergente și îmbunătățirea calității vieții copiilor din unitatea administrativ-teritorială odată cu înțelegerea de către membrii acestora a rolului pe care îl realizează. Prin conlucrare pot fi identificate și soluționate diverse situații, pot fi organizate evenimente de formare, informare și divertisment, care pot contribui nemijlocit la promovarea respectării fiecărui drept al copilului. Prin urmare includerea în componența acestuia a reprezentanților din toate domeniile de competență este esențială. Autoritățile publice locale se recomandă:

- Revizuirea componenței CR/M/LPDC pentru a include reprezentanți din toate domeniile relevante protecției drepturilor copilului;
- Includerea în componența CR/M/LPDC a reprezentanților organelor consultative ale copiilor, elevilor și tinerilor în calitate de membri, inclusiv a reprezentanților societății civile active.